

KONINKRIJK BELGIË
Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Royal Institute
for International Relations

Raadpleging van het middenveld in het kader van het Belgische voorzitterschap 2010

« Onderwijs, Cultuur en Europees Burgerschap »

**Seminar van 30 maart 2009 - Egmontpaleis
Kleine Zavel, 1000 Brussel**

De Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en het EGMONT Instituut – Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen hebben het genoegen u uit te nodigen om deel te nemen aan het seminarie over « Onderwijs, Cultuur en Europees Burgerschap » dat zal doorgaan op 30 maart 2009.

Dit evenement maakt deel uit van een raadplegingscyclus van het Belgisch maatschappelijk middenveld dat als doel heeft verschillende Europese thema's uit te diepen in het kader van de voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in het tweede semester van 2010.

Verschillende vertegenwoordigers van het Belgisch maatschappelijk middenveld zullen over deze thema's van gedachten wisselen tijdens volgende twee sessies: **Sessie 1** – Fundamenten van het Europees Burgerschap: een Europa door en voor de burger?; **Sessie 2** – Onderwijs en Cultuur als katalysatoren van de Europese integratie? Elk thema zal kort ingeleid worden door een expert en wordt gevolgd door een interactief debat met de deelnemers.

Als bevoorrechte vertegenwoordiger van het Belgisch maatschappelijk middenveld reiken wij u een forum aan waarop u uw stem kunt laten weerklinken en uw standpunt uiteen kunt zetten. Wij rekenen op een actieve deelname aan ons interactief debat!

- Programma -

13.15 Onthaal van de deelnemers

13.45 **Sessie 1 – Fundamenten van het Europees Burgerschap: een Europa door en voor de burger?**

Inleiding: *Professor Dirk Jacobs* (ULB-KUB) & *Mevr. Anne-Sophie Parent* (AGE-Platform)

De deelnemers worden uitgenodigd om hun standpunt uiteen te zetten omtrent het betrokken thema

15.30 Koffiepauze

16.00 **Sessie 2 – Onderwijs en Cultuur als katalysatoren van de Europese integratie?**

Inleiding: *Professor Paul Van Cauwenberge* (Rector Ugent) & *Mevr. Alison Crabb* (Europese Commissie)

De deelnemers worden uitgenodigd om hun standpunt uiteen te zetten omtrent het betrokken thema

17.45 Einde van de sessie

Sessie 1 – Fundamenten van het Europees Burgerschap: een Europa door en voor de burger?

Het Europees burgerschap, ingevoerd door het Verdrag van Maastricht, vult het nationaal burgerschap eerder aan dan het te vervangen. Europees burgerschap vormt een link tussen de Unie en haar burgers met als uiteindelijk doel het bevorderen van een Europees samenhangsgevoel en het ontwikkelen van een echte Europese identiteit. Zoals werd aangetoond door het Franse, Nederlandse en Ierse “neen” ten aanzien van het Grondwettelijk Verdrag/Verdrag van Lissabon, kan de legitimiteit van de Unie in vraag worden gesteld en blijft de notie van een gedeelde toekomst zeer fragiel. De conclusies opgemaakt uit het forum “U en Europa” tonen aan dat de burgers zich slecht geïnformeerd en weinig betrokken voelen bij het Europees besluitvormingsproces. Daarom zien we het bevorderen van een actief Europees burgerschap en het dichten van de kloof tussen Europa en de burger als een primordiale uitdaging voor de EU.

Hoe kunnen we de concrete voordelen van en de rechten samenhangend met het Europees burgerschap tastbaar maken voor de publieke opinie? Door middel van welke instrumenten kunnen we het samenhangsgevoel ten aanzien van de Europese Unie versterken? Welk antwoord kunnen we bieden op het gevoel van “democratisch deficit” dat door vele burgers gepercipieerd wordt? Welke rol kunnen de Europese parlementaire verkiezingen van 2009, als uitdrukking van Europees burgerschap, spelen in dit kader? Hoe kunnen we een ware “Europese politieke ruimte” creëren in navolging van de economische ruimte?

Sessie 2 – Onderwijs en Cultuur als katalysator van de Europese integratie?

Onderwijs en cultuur vervullen een fundamentele rol in het Europese integratieproces. De activiteiten van de Unie in het domein van onderwijs zijn erop gericht om de kwaliteit van onderwijs- en vormingssystemen te verbeteren en betere kansen te bieden aan individuen in elke fase van hun leven. De gecoördineerde actie van lidstaten en communautaire instellingen heeft geleid tot diverse samenwerkingsverbanden en diverse financieringsprogramma's zoals het beroemde Erasmus programma. Deze samenwerking is versterkt in het kader van de Lissabonstrategie die zich als doel heeft gesteld om van de Unie een van de meest geavanceerde kenniseconomieën te maken. In het licht van de uitdaging die de globalisering vormt, zal onderwijs een nog prominentere plaats innemen in de post-Lissabon strategie.

Hoe kunnen we de rol van de Europese Unie versterken inzake onderwijs? Welke balans kunnen we opmaken van diverse lopende programma's en processen, net voor ze aflopen? Welke zijn de perspectieven voor de periode na 2010? Hoe kunnen we de toegang van burgers tot Europese onderwijs- en vormingsprogramma's verbeteren, in het bijzonder voor jongeren? Is het aangewezen om een studieverblijf of een stage verplicht in te schrijven in het curriculum van hogere studies? Kunnen we door middel van verplichte cursussen in het onderwijs op een concrete manier het Europees burgerschap aanmoedigen? Op welke manier kunnen we het best indicatoren ontwikkelen en criteria bepalen als referentie voor het meten van vooruitgang inzake onderwijsystemen?

Cultuur, in de brede zin van het woord, is van groot belang in zowel de politieke, de sociale als de economische sfeer. Het is daarom dat de Unie de samenwerking tussen lidstaten aanmoedigt en hun acties ondersteunt. Op cultureel vlak heeft de Unie een "Europese cultuuragenda" voorgesteld rond drie doelstellingen: diversiteit en de interculturele dialogen, de cultuur als katalysator voor creativiteit en innovatie en als essentieel element van de internationale betrekkingen. Omgaan met diversiteit en de culturele rijkdommen van Europa, alsook met de verschillen betreffende identiteit en de perceptie hiervan, vormen een aanzienlijke uitdaging voor de uitgebreide Unie.

Hoe kunnen we de rol van de Unie op het vlak van cultuur versterken? Wat is de draagwijdte van het Europees devies: «Eenheid in verscheidenheid»? Welke zijn de kansen en uitdagingen die ze belichaamt? Hoe kunnen we het belang van cultuur versterken als hefboom voor economische ontwikkeling? Op welke manier kunnen we de culturele industrie verzoenen met culturele diversiteit? Welke culturele doelstellingen voor de externe relaties van de Unie? Op welke wijze kunnen we de rol van sport in de Europese samenleving naar waarde schatten en ondersteunen? Idem wat betreft het vormgeven van een sportbeleid als antwoord op sociale exclusie en armoede? Welke accenten voor het jeugdbeleid zouden in de nieuwe Lissabon Strategie naar voren geschoven kunnen worden?